
תפלת שחרית-101 Tefila

Lesson 50-The Link Between The **ברכה** Of **ויאמר** To The **פרשה** Of **אמת ויציב**

Source 1

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יד' עמ' א'-אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: הלכה כרבי יהודה דאמר, בין אלקיכם לאמת ויציב לא יפסיק. אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: מאי טעמיה דרבי יהודה - דכתיב: (ירמיהו י') וה' אלקים אמת.

Translation: Rabbi Abahu said in the name of Rav Yochanon: The Halacha follows the position of Rav Yehudah who held that it is not permitted to stop between the word: Elokeichem and the word: Emes.

Rabbi Abahu said in the name of Rav Yochanon: What is the basis for the position of Rav Yehudah? It is the verse (Yirmiyahu 10, 10): V'Hashem Elokim Emes.

Source 2

ירמיהו י', י'-וה' אלקים אמת הוא אלקים חיים ומלך עולם מקצפו תרעש הארץ ולא יכלו גוים זעמו.

Translation: But the Lord is the true G-d, He is the living G-d, and an everlasting king; at His anger the earth shall tremble, and the nations shall not be able to abide His indignation.

ירמיהו י', כה'-שפך חמתך על-הגוים אשר לא-ידעוך ועל משפחות אשר בשמך לא קראו כי-אכלו את-יעקב ואכלהו ויכלהו ואת-נוהו השמו:

Translation: Pour out Your fury upon the nations that know You not, and upon the families that call not on Your name; for they have devoured Jacob, and consumed him, and have made his habitation desolate.

Source 3

פירושי סידור התפילה לרוקה-קדושה של מוסף-עמוד תקעב-אני ה' אלקיכם- במדרש, אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' אלקיכם; למה התחיל הפסוק אני ה' אלקיכם וסיים אני ה' אלקיכם? אלא אמר הקב"ה אני ה' אלקיכם אשר כבר הוצאתי אתכם מכור הברזל, אני ה' אלקיכם אשר אעלה אתכם מכל הארצות לארץ ישראל בגלות אדום, זהו להיות לכם לאלקים, אני ה' אלקיכם יהיה לעתיד כמו במצרים, זהו (מיכה ז', טו') כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, וכתיב (ישעיהו כג', ה') כשמע מצרים יחילו כשמע צור.

Translation: The Midrash comments on the words: Ani Hashem Elokeichem Asher Hotzaiti Eschem Mai'Eretz Mitzraim L'Hiyos Lechem L'Elokim Ani Hashem Elokeichem as follows: why does the Torah repeat the phrase: Ani Hashem Elokeichem in this verse? It is sending us the following message: G-d was saying: I am the one that took you out of the smelting furnace; I am also the G-d who will gather you from all the nations and bring you to Israel to end the Exile that was begun by the Romans. That is the meaning of the words: L'Hiyos Lechem L'Elokim; I am your G-d who will do for you what I did when you were in Egypt. This is referred to in the verse: (Micah 7, 15) Like days when you left Egypt I will show you wonders; and in the verse (Isaiah 23, 5) When the report comes to Egypt, so shall they tremble at the report of Tyre.

תפלת שחרית-101 Tefila

Source 4

תוספתא מסכת ברכות פר' ב' הלכה א' – הקורא את שמע צריך להזכיר יציאת מצרים באמת ויציב; רבי אומר צריך להזכיר בה מלכות; אחרים אומרים צריך להזכיר בה מכת בכורים וקריעת ים סוף.

Translation: He who reads Shema must mention the Exodus from Egypt in the Bracha of Emes V'Yatziv; Rebbe says: one has to mention G-d's hegemony in the Bracha of Emes V'Yatziv; Acharim (Rabbi Mayer) says: one has to mention the plague of the slaying of the first born and the splitting of the Red Sea in the Bracha of Emes V'Yatziv.

Source 5

חסדי דוד – מחויב להזכיר יציאת מצרים עוד הפעם בברכה שלאחר קריאת שמע כדי שיסמוך גאולה לתפלה. ורבי אומר שצריך להזכיר בה מלכות כי עיקר יציאת מצרים היה כדי לקבל עליו עול מלכותו וכדכתיב אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים; ואחרים סוברים כי אתחלתא דגאולה היתה במכת בכורות, והשלמת הגאולה היתה בקריעת ים סוף לכן צריך להזכיר גם אותם.

Translation: This means-although one has already read Shema, it is still necessary to mention again the Exodus from Egypt in the Bracha that follows Kriyat Shema in order to juxtapose the Redemption before Shemona Esrei. Rebbe says that it is necessary to mention G-d's hegemony because the main reason that G-d took the Jews out of Egypt was in order for the Jews to accept G-d's hegemony over them as it is written: that I rescued you from Egypt in order to be G-d for you. Acherim says: that the beginning of the redemption was when G-d smote Egypt with the plague of the death of the First Born while the end of the redemption occurred at the Splitting of the Sea. As a result it is necessary to mention those two events as well.

Source 6

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יב' עמ' א' – אמר רבה בר חיננא סבא משמיה דרב: כל שלא אמר אמת ויציב שחרית ואמת ואמונה ערבית – לא יצא ידי חובתו, שנאמר: (תהלים צ"ב) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות.

Translation: Rabbah son of Chinana said in the name of Rav: Anyone who does not recite Emes V'Yatziv in Schacharit and Emes V'Emunah in Maariv has not fulfilled his obligation as it is written: (Psalms 92): L'Hagid BaBoker Chasdecha V'Emunascha Ba'Lailot.

Source 7

ספר כלבו סימן י ד"ה וכל מי – וכל מי שלא אמר אמת ויציב בשחרית ואמת ואמונה בלילה לא יצא שנאמר (תהלים צב, ג) להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות; פירוש, בברכת אמת ויציב מספר ומאריך בחסדיו של הקב"ה אבל בלילה יש להגיד אמונתך. ולפיכך אומרים אמת ואמונה ערבית כמו שכתוב ואמונתך בלילות. ואמרו רבותינו ז"ל וכי אי זו אמונה יש כאן? לפי שאדם נפשו כואבת עליו בלילה מטורח המלאכה שעשה ביום וכשישן בלילה נשמתו עולה לרקיע ואינה רוצה לשוב בבקר, ואומר לה הקב"ה שובי אל גויתך שאיני רוצה לאבד אמונתי כנגדו, שהוא האמין בי שהפקיד אותך בידי כי אמר בידך אפקיד רוחי, ועושה

הקב"ה אמונה ומחזירה אליו, ובבקר עושה לו נס ומחדש כחו ואינו מרגיש מכל מה שטרח אתמול וזהו בבקר חסדך, ואמר (איכה ג, כג) חדשים לבקרים רבה אמונתך.

Translation: Anyone who does not recite Emes V'Yatziv in Schacharit and Emes V'Emunah in Maariv has not fulfilled his obligation as it is written: (Psalms 92): L'Hagid BaBoker Chasdecha V'Emunascha Ba'Lailot; this means that in the Bracha Emes V'Yatziv one must relate at length the kindnesses of G-d but at night one must recite words of faith. As a result, one recites Emes V'Emunah in Maariv as the verse says: V'Emunascha Ba'Lailot. Our Sages said: what kind of words of faith do we recite? A person's soul aches by the time night comes around as a result of the work that he performs during the day. When he sleeps at night, his soul rises to the heavens and does not want to return to the body in the morning. G-d then tells the soul that it has to return to the body because G-d does not want to lose the faith of that person. That person believed that he had deposited his soul with G-d for safekeeping as it is written: Bi'Yadcha Afkid Roochi. G-d rewards that faith by returning the soul to the body. In the morning G-d performs a miracle that the person's strength is renewed and he forgets how tired his body was yesterday. That is the meaning of the words: Ba'Boker Chasdecha, as it is written (Eicha 3, 23) Chadashim La'Bikarim Rabbah Emunasecha (They are new every morning; great is your faithfulness.).

Source 8

תוספות ברכות דף יב' עמ' א'—להגיד בבקר חסדך – חסד שהקדוש ב"ה עשה לנו במצרים. ואמונתך פי' מדבר על העתיד שאנו מצפים שישמור הבטחתו ואמונתו ויגאלנו מיד המלכים. ובסוף ברכה חוזר לגאולה דפרעה כדי לסמוך לגאל ישראל. אי נמי, על דעת המדרש (רבה איכה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתך, שאדם מאמין ומפקיד רוחו בידו ומחזירה בלא יגיעה.

Translation: The kindness that G-d performed for us in Egypt. The meaning of the word Emunascha-it refers to the future that we anticipate when G-d will keep his promise and faith and will rescue us from the kings of the world. At the end of the Bracha of Emes V'Yatziv, we return to the theme of the redemption from Egypt in order to juxtapose this theme near the Bracha of Ga'Al Yisroel. An alternate explanation: in accordance with the Midrash: Chadashim La'Bikarim Rabbah Emunasecha-a person has faith, entrusts his soul in G-d's hands and G-d returns the soul in a refreshed state.

Source 9

שלחן ערוך אורח חיים סימן נח'—דיני ק"ש וברכותיה. א זמן קריאת שמע של שחרית משיראה את חבירו הרגיל עמו קצת ברחוק ד' אמות וכירנו; ונמשך זמנה עד סוף ג' שעות שהוא רביע היום. ומצוה מן המובחר לקרותה כוונתין (פירוש—תלמידים. ורש"י פי' אנשים ענוים ומחבבים המצות) שהיו מכוונים לקרותה מעט קודם הנץ החמה (פירוש—יציאת החמה כמו הנצו הרמונים, [שיר השירים, ו', א'; ז', יג']) כדי שיסיים קריאת שמע וברכותיה עם הנץ החמה ויסמוך התפלה מיד בהנץ החמה. ומי שיוכל לכוין לעשות כן שכרו מרובה מאד: הגה שיעור הנץ החמה הוא כמו שיעור שעה אחת קודם שיעלה כל גוף השמש על הארץ.

Translation: The first moment that one can recite Kriyat Shema in the morning is when one can recognize a person with whom he is somewhat familiar from a distance of four Amot (an Ama=18 inches). The deadline for reciting Kriyat Shema in the morning is the end of the third hour which is equal to one-quarter

תפלת שחרית-101 Tefila

of the day. The Mitzvah is best performed like the Vatikim (zealots) (meaning: students. Rashi explains: people who are humble and have great love for the Mitzvot). It was their practice to recite Kriyat Shema just moments before the first rays of sun are visible so that they complete the recitation of Kriyat Shema and its Brachot when the first rays of sun appear. In that way they can juxtapose the recitation of Kriyat Shema with Shemona Esrei. If one can follow this practice, his reward will be very great. Ramah: The way to calculate what is considered to be the first rays of sun is by subtracting one hour from sunrise.

Source 10

שלחן ערוך אורח חיים סימן פט'—הלכות תפלה וזמנה. א זמן תפלת השחר מצוותה שיתחיל עם הנץ החמה כדכתיב יראוך עם שמש. אם התפלל משעלה עמוד השחר והאיר פני המזרח יצא; ונמשך זמנה עד סוף ד' שעות שהוא שליש היום. ואם טעה או עבר והתפלל אחר ד' שעות עד חצות אע"פ שאין לו שכר בתפלה בזמנה שכר תפלה מיהא איכא: הגה ואחר חצות אסור להתפלל תפלת שחרית (ב"י בשם הרשב"א פרק תפלת השחר).

Translation: The time to recite Shemona Esrei in the morning begins with the visibility of the first rays of the sun as it is written: They will greet you with the rise of the sun. If someone recited Shemona Esrei earlier,

at the first light and faced the east, he fulfilled his obligation. The deadline for reciting Shemona Esrei is the end of the fourth hour which is equal to one-third of the day. If he erred or recited Shemona Esrei after the fourth hour but before half the day, even though he is not rewarded for praying within the time limits, he still receives reward for reciting Shemona Esrei. RAMAH: After half of the day it is not permitted to recite the Shemona Esrei of Schacharit.

Source 11

משנה ברורה—שלחן ערוך אורח חיים סימן נח' סימן קטן ו'—שהיו מכוונין. כי עיקר מצות תפילה לכתחילה הוא מעת התחלת הנץ מדכתיב יראוך עם שמש, וכמו שנתבאר לקמן בסימן פ"ט; ואם היו מתחילין לקרותה משיכיר את חברו היה הרבה בין זה השיעור ובין הנץ, והיה להם להתאחר אחר ק"ש ולהמתין עד שתנץ החמה ולא היו סומכין גאולה לתפלה לכן היו מכוונין לקרותה סמוך להנץ החמה ולגומרה עם הנץ:

Translation: The best time to recite Shemona Esrei is from the time the first rays of sun are visible as it is written: They will greet you with the rise of the sun, as it is explained in Siman 89. If one recites Kriyat Shema at the first moment when it is permitted to do so, which is when one can recognize a friend from 4 Amot away, there is a long break between the recitation of Kriyat Shema and its Brachot and Shemona Esrei. One then has to wait for the first rays of sun to be visible. This causes a break between reciting the Bracha on Geula and the recitation of Shemona Esrei. That is why the practice began to delay reciting Kriyat Shema until just before the first rays of sun are visible so that one can finish Kriyat Shema and its Brachot just as the time to recite Shemona Esrei begins.

Source 12

שלחן ערוך אורח חיים סימן סז'—דין ספק אם קרא ק"ש. ובו סעיף אחד: א ספק אם קרא קריאת שמע חוזר וקורא ומברך לפניו ולאחריה אבל אם יודע שקראה אלא שמסופק אם ברך לפניו ולאחריה אינו חוזר ומברך:

תפלת שחרית-101 Tefila

Translation: If one is in doubt as to whether one recited Kriyat Shema, one should repeat Kriyat Shema together with the Brachot before and after Kriyat Shema. But if one is sure that he read Kriyat Shema but is not sure whether he recited the Brachot before and after Kriyat Shema, he does not have to repeat the Brachot.

Source 13

משנה ברורה סימן ס' ס"ק ג' – ומברך – לכאורה כל זה דוקא בשלא עבר זמן ק"ש אבל בעבר זמן של ג' שעות שוב אינו מברך לא לפנייה ולא לאחריה מחמת ספק דתו ה"ל ספיקא דרבנן. אבל זה אינו דומן זכירת יציאת מצרים נמשך אח"כ ג"כ, וכמו שכתב המגן אברהם לקמן בסימן ע' א"כ הוא חייב עדיין עכ"פ בברכת אמת ויציב עד שעה ד', וכדלעיל בסימן נ"ח, ומכאן והלאה לא תיקנו ע"ז ברכה אבל יאמר מחמת ספק איזה פסוק של יציאת מצרים [ש"א סימן י' ע"ש]. איתא בש"ס דף י"ג ע"ב שאם אמר הלכה שמוזכר בה יציאת מצרים יצא ידי המצות עשה של הזכירה. וכתב המ"א ונראה לי דכל שכן אם אמר שירת הים דיצא; והחתם סופר פליג על זה דבקרא כתיב למען תזכור את יום צאתך וגו' ולא די במה שיזכור שעבר הים. והסכים עמו הגאון רבי עקיבא איגר בחידושו עיין שם. ואם יוצא ידי הזכירה בהרהור עיין בבאר היטב בשם הבית יעקב ובפמ"ג מסתפק בזה ובשאנת ארי" סימן י"ג האריך להוכיח מש"ס ומסיק דאינו יוצא ידי חובה בהרהור.

Translation: The Shulchan Aruch is explaining how to proceed if it is still within the first 3 hours of the day but if it is after the first three hours of the day, one does not recite the Brachot before and after Kriyat Shema because the doubt concerns fulfilling a Rabbinical decree. However, concerning the last Bracha which involves remembering the Exodus from Egypt, the rule is different as the Magen Avrohom wrote in Siman 70; one is still obligated to recite the Bracha of Emes V'Yatziiv even in the fourth hour. This is repeated by the Magen Avrohom in Siman 68. After the fourth hour, if one is not sure that one has fulfilled his obligation to remember the Exodus from Egypt, he does so without a Bracha. In place of reciting a Bracha one should recite a verse from the Torah that refers to the Exodus from Egypt. This is based on what we learned in Masechet Brachot Daf 13 side 2 that if one recites a Halacha that involves the Exodus from Egypt, one has fulfilled his obligation to remember the Exodus from Egypt. Based on this, the Magen Avrohom wrote that reciting the Shira is enough to fulfill one's obligation. The Chasom Sofer disagrees with the position of the Magen Avrohom because the verse states: in order to remember the day you left Egypt. It is therefore not enough to remember the splitting of the sea that occurred seven days later. The Gaon, Rabbi Akivah Eiger in his responsa agrees with the Chasom Sofer. As to whether one can fulfill his obligation to remember the Exodus from Egypt just by thinking about it, check the comments of the B'Air Haitaiv in the name of the Beis Yaakov and the Pri Migadim who raise doubts about doing so. The Sha'Gas Aryeh writes in length about this issue and concludes that one does not fulfill one's obligation to remember the Exodus from Egypt through thought alone.